ایران تماشاگر نقشه‌های بزرگ همسایه‌ها

خجالت‌آور مثل بهترین جام‌جهانی تاریخ!

سعید زاهدیان
خبرنگار

منهای ورزشگاه آزادی تهران که ساخته قبل از انقلاب است، ورزشگاه‌های یادگار امام تبریز، نقش‌جهان اصفهان، فولاد آرینا و غدیر اهواز، امام رضای مشهد و حتی ورزشگاه نیمه‌کاره ثامن مشهد همگی طراحی مشترکی دارند؛ پیست تارتان!

در دنیا ورزشگاه‌ها با هدف مشخصی ساخته می‌شوند؛ آنهایی که قرار است میزبان بازی‌های آسیایی یا المپیک باشند، صاحب پیست تارتان برای مسابقات دو و میدانی هستند ولی استادیوم‌های فوتبال طراحی متفاوتی دارند. در اغلب استادیوم‌های فوتبال، تا پشت زمین چمن و تبلیغات دور زمین، صندلی برای تماشاگران کار گذاشته می‌شود تا شور و هیجان بازی‌ها برای بازیکنان و تماشاگران بیشتر شود.

اما در ایران از مراسم کلنگ‌زنی ورزشگاه‌ها مشخص است که هدف ساخت ورزشگاهی با پیست دو و میدانی است تا اگر-تأکید می‌کنیم اگر- روزی قرار شد ورزشگاه مورد نظر میزبان مسابقات المپیک یا بازی‌های آسیایی باشد، مشکلی بابت پیست دور زمین وجود نداشته باشد. اما هرچه فکر می‌کنیم، یادمان نمی‌آید میزبان مهم‌ترین رویدادی که به ایران رسیده کی و کجا بوده؟ حتی المپیک جوانان یا مسابقات غرب آسیا هم به ایران نداده‌اند چه برسد به بازی‌های آسیایی که برای‌مان داشتن استاندارد برگزاری مسابقات مهم شود.

آخرین بار، اوایل دهه ۸۰ بود که ایران میزبانی بازی‌های کشورهای اسلامی را گرفت؛ تمام خبرنگاران ایرانی حاضر در عربستان متفق‌القول می‌گفتند که ۴ سال بعد- یعنی سال ۲۰۰۹- این بازی‌ها در ایران برگزار نمی‌شود و همین هم شد. ایران آنقدر دست، دست کرد تا بعد از ناتوانی در برگزاری، میزبانی از ایران سلب شد و اندونزی سال ۲۰۱۳ دومین دوره مسابقات همبستگی کشورهای اسلامی را برگزار کرد.

حالا بحث ساخت ورزشگاه‌هایی با معماری قدیمی با هدف برگزاری رشته‌های مختلف ورزشی است؛ اساساً ایران نتوانسته و نمی‌تواند میزبان چنین رویدادهای بزرگی باشد و ورزشگاه‌های تازه تأسیس- نمونه‌اش غدیر اهواز یا ورزشگاه یادگار امام تبریز- به‌دلیل نداشتن بودجه هر روز وضعیت بدتری پیدا می‌کنند و مستهلک می‌شوند و برای ترمیم آنها هم برنامه‌ای نیست. در فاصله کمی آن طرف‌تر از ایران، قطر برای برگزاری جام‌جهانی ۷ ورزشگاه جدید ساخت. آنهم در فاصله ۱۰ سال. ورزشگاه‌هایی که به گفته خبرنگاران باسابقه اروپایی و امریکایی که سابقه تماشای چند جام‌جهانی یا المپیک را داشتند، در دنیا بی‌نظیر بود. از ورزشگاه البیت با معماری خیمه عربی و المان‌های سوزن که در پرژکتورها دیده می‌شد تا استادیوم لوکس لوسیل، توجه دنیا را به خود جلب کرده بود. کنار این‌ها، احمد بن علی، ثمامه، اجوکیشن‌سیتی و الجنوب هرکدام صاحب طراحی و معماری منحصر به خود بودند. شاهکار قطری‌ها نه لوسیل بود و نه البیت؛ آنها ورزشگاه ۹۷۴ را با عدد ۹۷۴ که پیش شماره کشور قطر است، صرفاً برای جام‌جهانی ساختند و پس از مرحله گروهی، کار جمع‌آوری این غول آهنی آغاز شد و کانتینرها به آفریقا رفت تا برای عده‌ای بی‌سرپناه به خانه تبدیل شود.

بعد از مانور یک ماهه قطر با امکانات و ورزشگاه‌های استثنایی، حالا نوبت عربستانی‌ها رسیده تا با پروژه جذب رونالدو و نقشه‌های بزرگی که در سر دارند، میزبان جام‌جهانی ۲۰۳۰ یا ۲۰۳۴ شوند و از حالا ساخت ورزشگاهی شبیه لوسیل- که شبیه دیگ جوشان بود- را در برنامه‌های خود گذاشته‌اند. در چنین دنیایی بی‌شک برای تک، تک ما این پرسش ایجاد می‌شود که ایران کجای معادلات است؟ آیا وقت آن نرسیده که در ورزش و فوتبال برنامه و پروژه‌ای که ملی باشد و با رفت و آمد دولت‌ها دستخوش تغییر نشود، در برنامه‌های کلان کشور قرار بگیرد؟ آیا برای مسئولان ورزش کشور زشت نیست که همسایه‌های ما- از ترکیه و آذربایجان تا قطر و عربستان- میزبان رویدادهای بزرگ باشند و نقشه‌های بزرگی برای معرفی کشور خود در سر بپرورانند و این وسط ما تماشاگر این رویدادها باشیم و برای‌شان کف بزنیم و بابت برگزاری جام‌جهانی قطر از واژه «بهترین جام‌جهانی تاریخ» استفاده کنیم!

از لوسیل تا بنیان دیزل، از البیت تا انزلی

صد سال دیگر هم به آنها نمی‌رسیم

آیسان سعیدی
خبرنگار

میان ما و آنها یک دنیا فاصله است. شاید به اندازه کهکشان راه شیری. فاصله‌ای که به اعتقاد برخی‌ها حتی تا ۱۰۰ سال آینده نیز پر نخواهد شد. این ابداً یک نگاه تلخ اندیشانه نیست بلکه از واقعیتی می‌آید که در یک ماه اخیر مثل روز روشن جلوی چشمان ما رژه می‌رود. برگزاری جام جهانی به‌عنوان بزرگترین جشنواره ورزشی جهان در همسایگی ایران و در جوار خلیج همیشه فارس یک فرصت مغتنم بود تا فاصله خود را با آنچه در دنیا می‌گذرد، بسنجیم و مقایسه کنیم. برگزاری جام جهان‌نما در خاورمیانه برای نخستین بار حقیقت را به شکل عریان به ما یادآوری کرد. اینکه بغل گوش ما قطری که مساحت و جمعیت آن از یکی از استان‌های ایران نیز کمتر است، جام جهانی را با این کیفیت و شکوه و زرق و برق برگزار می‌کند، در حقیقت سیلی محکمی بود که به گوش ما نواخته شد تا بفهمیم برخلاف همه ادعاهای دهان پرکن و توخالی تا چه اندازه عقب افتاده‌ایم.

آنقدر عقب که فاصله چند صد کیلومتری که نه، فاصله ما با رقبا به چند هزار کیلومتر رسیده و دیگر به گرد پای آنها هم نمی‌رسیم.

در قطر کوچک ۸ استادیوم لاکچری با مدرن‌ترین امکانات روز میزبانی جام جهانی را برعهده داشتند. استادیوم‌هایی که حتی در معماری نیز هر کدام یک شاهکار مهندسی بی‌مانند به شمار می‌آمدند و کوچکترین جزئیات نیز به شکل دقیق در آنها رعایت شده بود. برای نوشتن از این ۸ استادیوم بی‌مانند که شاید نظیر آنها در کشورهای توسعه‌یافته و مدرن اروپایی نیز پیدا شود، می‌توان چند جلد کتاب به هم پیوسته و سریالی نوشت. استادیوم‌هایی که صحبت از چمن مخملی و یکدست در آنها یک شوخی بی‌مزه و دم‌دستی محسوب می‌شود. استادیوم‌های قطر جملگی پسوند «اینتلیجنت» (هوشمند) را یدک می‌کشیدند و جزو نمونه‌های پیشرو در جهان به شمار می‌روند. استادیوم‌هایی که در تمامی آنها این پسوند به وضوح عیان و هویدا بود. چند صد کیلومتر آن‌طرف‌تر از قطر و در شمال خلیج همیشه فارس اما ماجرا کاملاً متفاوت است.

کشوری که هنوز با امکانات بدوی میزبان مسابقات فوتبال است و لیگ داخلی‌اش را برگزار می‌کند. اینجا و در ایران هنوز به سبک نیم قرن پیش مسابقه‌ای به‌دلیل بارش برف تعطیل می‌شود و با بارش دو قطره باران، به جای فوتبال باید واترپلو بازی کنیم! این یک طعنه تمام‌عیار است که وضعیت ما را به شکل عریانی به مضحکه می‌کشد. آنجا که قطر با لوسیل، البیت، اجوکیشن، الثمامه، ۹۷۴ و... چشم‌ها را خیره می‌کند و ما اینجا دعا می‌کنیم در تبریز برف نبارد، در شمال باران نیاید و در تهران باید بیاید و آلودگی مرتفع شود! حالا می‌توان این طعنه تلخ و غمبار را راحت‌تر پذیرفت؛ آنجا که یکی گفت: تا صد سال دیگر هم به آنها نمی‌رسیم!

کله پاچه مورچه

ایمان گودرزی
خبرنگار

با نگاهی به شرایط ورزشگاه‌ها و زمین محل برگزاری رقابت‌های لیگ برتر، درخواست آوردن وی ای آر به فوتبال ایران مصداق بارز مورچه چیست که کله پاچه داشته باشد است. چیزی که در فصل سرد بیشتر از همیشه به چشم می‌آید شرایط بد زمین‌های بازی و چمن ناآماده برای برگزاری بازی‌هاست. از طرف دیگر امکانات ضعیف ورزشگاه‌ها و حتی فرسودگی آنها روز به روز شرایط میزبانی را بحرانی‌تر می‌کند. در حالی که در همسایگی ما بزرگ‌ترین رقابت دنیای فوتبال برگزار شد و شاهد مجهزترین ورزشگاه‌ها در طول این تورنمنت بودیم فوتبال ایران درگیر خط‌کشی محوطه جریمه قبل از شروع بازی‌هاست. نقطه ضعف دیگری که همیشه در ورزشگاه‌های ایران به چشم می‌آید عدم توانایی برگزاری مسابقات به خاطر بارندگی‌های فصلی است. در حالی که در قرن جدید پیش‌بینی وضعیت آب و هوایی در هر نقطه از جهان از حدود یکی، دو هفته قبل از آن مشخص است مسئولان ورزشگاه‌های ایران با بارش برف به اغما می‌روند و مجبور می‌شوند زمان بازی را تغییر دهند. البته فکر نکنید با تغییر زمان بازی مسابقه در شرایط ایده‌آلی برگزار می‌شود، خیر! معمولاً در چمن‌هایی که به‌دلیل سرما یخ زده و از بین رفته‌اند با سلام و صلوات بازی آغاز می‌شود. این حرف‌ها را همه می‌دانند و گفتنش فقط و فقط تکرار مکررات است.

از لیگی که ساده‌ترین شرایط برگزاری بازی‌ها را ندارد و داورانش با ایرپاد با هم ارتباط برقرار می‌کنند، داشتن وی ای آر توقع بیش از اندازه است. در هر صورت به‌دلیل آپدیت قوانین فوتبال دنیا ایران برای به اصطلاح حرفه‌ای بودن مجبور به آوردن این سیستم خواهد شد اما اینکه چه زمانی وارد ورزشگاه‌ها شود و چه داستان‌های جدیدی با آوردن این تکنولوژی در فوتبال ایران آغاز شود، مشخص نیست.

VAR پیشکش ورزشگاه‌ها را سامان دهید

امیررضا همایون
خبرنگار

هرسال با آغاز فصل زمستان شرایط ورزشگاه‌های کشورمان برای برگزاری مسابقات در هاله‌ای از ابهام قرار می‌گیرد، بخصوص اگر شرایط برفی شود. درست مانند اتفاقی که ورزشگاه بنیان دیزل تبریز محل برگزاری مصاف دو تیم استقلال و تراکتور رخ داد. تبریز شهر محل برگزاری این مسابقه ساعاتی پیش از آغاز این مسابقه شاهد بارش سنگین برف بود، اتفاقی که امکان رخ دادن آن در هرجای جهان وجود دارد اما هرگز به خاطر بارش برف هیچ مسابقه‌ای در هیچ کجای دنیا تعطیل نمی‌شود.

اینکه مسابقه‌ای در کشور ما برعکس همه جای جهان به علت بارش برف با تأخیر مواجه شود، برای لیگی که بیست و دومین فصل خودش را پشت سر می‌گذارد، غیرقابل قبول است. انتظار همه مردم از یک لیگ ۲۲ ساله تعویق یک مسابقه از آن به علت بارش برف نیست.

طرفداران فوتبال در سراسر کشور با دیدن مسابقات جام جهانی و ورزشگاه‌های مدرنی که میزبان مسابقات بود، انتظار دارند حداقل امکانات اولیه برای میزبانی مطلوب داشته باشند. همزمانی این اتفاقات با چالش ورود کمک داور ویدیویی جالب توجه است. جایی که باید بی‌هیچ تعارفی بنویسیم آوردن VAR پیشکش، وضعیت ورزشگاه‌ها را سر و سامان بدهید، ما را بس است.

یکی دیگر از اتفاقات عجیب این هفته در بندر انزلی رخ داد، جایی که ورزشگاه سیروس قایقران بندر انزلی میزبان بازی نفت مسجد سلیمان و ملوان بود. اتفاقات بد این مسابقه جایی رخ داد که مسئولان برگزاری مسابقه برای عبور بازیکنان از رختکن به زمین مسابقه جعبه‌های نوشابه قرار دادند، اتفاقی حیرت انگیز که نظیرش را پیش از این در هنگام بروز سیل دیده بودیم. آنچه خود به تنهایی گویای همه چیز است.

سعودی جام جهانی می‌خواهد

رؤیای سه قاره‌ای

سینا فتوت
خبرنگار

برگزاری نخستین جام جهانی خاورمیانه در قطر یک شکست بزرگ برای عربستان بود که برای برگزاری نخستین جام جهانی تاریخ در این منطقه بی‌تابی می‌کرد. آنها پیش از اینکه به این رؤیا فکر کنند، قطر با جاه‌طلبی فیفا و شرکایش را تطمیع کرد تا میزبان نخستین باشد. نخستینی که سعودی‌ها به شدت روی آن حساس هستند و آن را برای خود می‌خواهند.

در یک جنگ پنهانی میان اعراب و همسایگان جنوبی ایران، عربستان خود را در همه امور اولین می‌داند و کشور «اولین»ها در دنیای اعراب خود را معرفی می‌کند. برگزاری اولین جام جهانی خاورمیانه در قطر اما این صفت را برای نخستین بار به عنابی‌ها داد تا سعودی در زمین فوتبال یک شکست مهم را تجربه کند.

با وجود این، جاه‌طلبی سعودی‌ها توقف‌پذیر نیست. آنها که سال‌ها زیر یوغ قوانین دست و پاگیر ایدئولوژیک فرصتی برای عرض اندام در مارکت جهانی نداشته‌اند، حالا با اصلاحات بن سلمان سودای جهانی شدن دارند و در این مسیر، ورزش و البته جام جهانی یک فرصت بی‌نظیر است تا عربستان سعودی ادعاهایش را در چشم جهانیان فرو کند.

آنها برای جام جهانی اما یک «اولین» ویژه را در نظر دارند. اولینی که البته بسیار جاه‌طلبانه است؛ نخستین جام جهانی سه قاره‌ای! عربستان در کنار مصر و یونان قصد دارد میزبان جام جهانی ۲۰۳۰ باشد. در این بین عربستان قصد دارد میزبان اصلی این رویداد باشد و بیشتر بازی‌ها را میزبانی کند. بر این اساس عربستان قصد دارد ۴۰ میلیارد دلار برای این میزبانی و فراهم آوردن زیرساخت‌ها هزینه کند و به کشورهای مصر و یونان نیز کمک کند تا بتوانند در کنار عربستان میزبان این رویداد باشند.

یک منبع عربستانی در رابطه با این موضوع گفت: کسب این میزبانی اتفاق بزرگی خواهد بود و در واقع با توجه به روشی که فیفا کشورهای میزبان را با رأی همه فدراسیون‌ها انتخاب می‌کند، شانس زیادی برای موفقیت داریم.

با توجه به شرایط آب و هوایی، در صورت موفقیت در اخذ میزبانی، مسابقات دوباره در ماه‌های پاییز و زمستان برگزار خواهد شد، مشابه جام جهانی قطر که در نوامبر امسال برگزار شد. پیشنهاد عربستان احتمالاً با مخالفت شدید کشورهای اروپایی روبه‌رو خواهد شد که دوباره با اختلال بزرگی در لیگ‌های داخلی خود مواجه می‌شوند. برگزاری جام جهانی ۲۰۲۲ در میانه فصل و در زمستان تجربه جالب و هیجان انگیزی بود اما اروپایی‌ها انتقادات فراوانی از این تجربه داشتند.

دو کشور پرتغال - اسپانیا نیز به طور مشترک خواستار کسب این میزبانی هستند و رقیب جدی سعودی به شمار می‌روند اما رؤیای سعودی و البته دلارهای نفتی به اندازه‌ای وسوسه‌انگیز است که بتوان دوباره با آن میزبانی را خرید!